

Той не бѣ роденъ за животъ миренъ, охолень, егоизтиченъ, за животъ на самодоволенникъ. Учителъ бѣ и бунтовникъ, адвокатъ и после търговецъ; ако и съ печалби, той считаше търговията за „умразно дѣло“, става хайдутинъ, писателъ и убеденъ революционеръ, изгнанникъ въ чужбина.

Синъ на поробенъ народъ, той премина живота си въ тежки изпитания, лични идейни колебания, борби и страдания, за да достигне до висинитѣ на безсмъртието. Въ една епоха на тирания, насилие, безправие и невежество — Раковски търсѣше истината и свободата за българския народъ, за което употреби необикновенъ умъ, непоколебима воля и упоритъ трудъ.

За общонародния идеалъ, въ който се включваха религиознитѣ, просвѣтнитѣ и политичнитѣ права на нацията, той ратува до край, изпълнявайки съ страстно увлечение и съ дивна безкористностъ гражданския си дългъ. Единъ за всички българи⁹ бѣ той обреченъ мъченикъ на една велика идея. Действително, всѣка крачка въ живота му бѣше саможертва и последовно проявление и опредѣляне на поетитѣ отъ него голѣми борчески планове.